

Vakantielectuur deel 2: nog meer opvallende en poëtische casussen uit de bestuursrechtelijke jurisprudentie

Gst. 2023/46

1. Inleiding

In de rechtspraak komen soms dermate ongewone, absurdistische of poëtische casussen voorbij dat deze bijna ontsproten zouden kunnen zijn aan de verbeelding van romanciers. In de *Gemeentestem* van augustus 2022² is een artikel verschenen over 30 bijzondere casussen uit de omgevingsrechtelijke jurisprudentie. Deze zomer is het tijd voor een vervolg met wederom een bloemlezing uit mijn collectie van ongewone casussen. Met ditmaal onder andere een dropzone voor parachutisten, al dan niet verhuizende postduiven, het onderscheid tussen het geluid van een pistoolschot en het geluid van een omvallende palmboom, planshade vanwege bij een aardappelteler afzwaaiende golfballetjes, jeu-de-boules-banen, de vraag of een draaimolen en een suikerspinwagen als 'bouwwerken' moeten worden aangemerkt, geluidsoverlast als gevolg van vallende gewichten in een sportschool, belanghebbendheid bij een loterijvergunning, reclamesleepvliegtuigjes en het gevaar voor terrorisme tijdens de Tour de France, een handhavingszaak over de carillons van een kerk waar al dan niet 'muziek in zit' en ten slotte een als trouwambtenaar bijverdienende acteur/bekende Nederlander die van mening was dat voor hem een lager belastingtarief zou moeten gelden omdat de huwelijksvoltrekking een artistieke activiteit zou zijn.

De jurisprudentie wordt wederom geclusterd aan de hand van een aantal thema's: eigenaardige argumenten om belanghebbendheid mee te onderbouwen (paragraaf 2), opmerkelijke pleidooien om ruimtelijke ontwikkelingen mee te proberen te bestrijden (paragraaf 3), aparte casussen uit het ruimtelijke-ordeningsrecht (paragraaf 4), pareltjes uit de handhavingsjurisprudentie (paragraaf 5), het belang van definities (paragraaf 6), uitspraken over aparte geluidsbronnen (paragraaf 7), dieren in de rechtspraak (paragraaf 8) en ten slotte een tweetal aparte casussen die worden gecategoriseerd onder de categorie 'diversen' (paragraaf 9).

2. Opmerkelijke argumenten om belanghebbendheid te onderbouwen

Ook deze editie weer een drietal buitengewone casussen over de vraag of iemand al dan niet als belanghebbende in de

zin van art. 1:2 lid 1 Awb³ kon worden toegelaten tot het geding. In een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling)⁴ ging het om de afwijzing van een handhavingsverzoek vanwege het ontbreken van belanghebbendheid bij appellant. Zijn handhavingsverzoek had betrekking op bebouwing op een perceel in Rhoon en het gebruik van dat perceel als landingsplaats voor parachutisten. Appellant vond dat hij belanghebbende was bij de handhaving van het bestemmingsplan ten aanzien van de zonder omgevingsvergunning gebouwde blokhut en vlaggenmast. De locatie waar de parachutisten zouden landen en zijn perceel zijn belendende percelen. De afstand tussen zijn perceel en de blokhut en vlaggenmast was minder dan 300 meter. In de winter was er zicht vanuit zijn perceel op de blokhut en de vlaggenmast. Volgens appellant moest voor het vaststellen van de belanghebbendheid ook worden gekeken naar het beoogde gebruik van de bouwwerken en de ruimtelijke gevolgen daarvan. Zonder de blokhut en de vlaggenmast kon het terrein immers niet worden gebruikt als dropzone voor parachutisten. De Afdeling zag dit anders. Niet in geschil was dat de afstand tussen de woning van appellant en de blokhut ongeveer 265 meter bedraagt. Gebleken was dat de blokhut was omringd door begroeiing en dat appellant daardoor vanuit zijn woning slechts beperkt zicht had op de blokhut (en alleen in de winter). Verder had de blokhut, gelet op de omvang en het gebruik daarvan als opslagplaats, niet een zodanige uitstraling dat appellant daardoor direct in zijn belang werd geraakt. Dat de blokhut ten dienste stond van het parachutespringen maakte dat niet anders. De door appellant gestelde overlast werd immers niet veroorzaakt door het gebruik van de blokhut, maar door het parachutespringen. Het belang bij beëindiging van die overlast stond in een zo ver verwijderd verband met de aanwezigheid van de blokhut, dat geen sprake was van een rechtstreeks belang en dus ook geen belanghebbendheid in de zin van art. 1:2 lid 1 Awb.

Bijzonder in het kader van het belanghebbendenbegrip is ook de uitspraak⁵ over een besluit tot toekenning van een straatnaam in de gemeente Westervoort. Een bedrijf had bezwaar gemaakt tegen de toekenning van de straatnaam (die helaas niet wordt genoemd in de uitspraak), maar werd door het college niet-ontvankelijk verklaard vanwege het ontbreken van belanghebbendheid. Volgens het college was het door eiser gestelde belang, namelijk dat door het toekennen van de straatnaam mogelijk schade voor zijn bedrijf

1 Mr. Yuval Schönfeld is senior adviseur omgevingsrecht bij adviesbureau Pouderoen Tonnaer (met vestigingen in Nijmegen, Rosmalen, Baexem en Voerendaal) en is annotator bij de *Gemeentestem*.

2 Y. Schönfeld, 'Vakantielectuur: 30 opvallende, grappige en poëtische casussen uit de omgevingsrechtelijke jurisprudentie', *Gst.* 2022/70.

3 Artikel 1:2 lid 1 Awb bepaalt dat onder 'belanghebbende' wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

4 ABRvS 18 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:824.

5 Rb. Arnhem 3 juli 2008, ECLI:NL:RBARN:2008:BD8742.

zal ontstaan, onvoldoende objectief bepaalbaar, actueel en persoonlijk. De rechtbank Arnhem had een ander oordeel. De toekenning van de straatnaam roept de plicht in het leven om het plaatsen van straatnaamborden op panden te gedogen. Betrokkene was gevestigd in het gebied waarop de gedoogplicht betrekking heeft. In zoverre was hij dus belanghebbende en is het bezwaar ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard. Deze casus roept herinneringen op aan berichten in het nieuws⁶ over de langste straatnaam van Nederland, namelijk de 'Laan van de landinrichtingscommissie Duiven-Westervoort' in de nabijgelegen gemeente Duiven (op 'duiven', postduiven welteverstaan, kom ik trouwens later in dit artikel nog terug).

De volgende uitspraak⁷ is een lot uit de loterij in het kader van de rechtspraak over het belanghebbendenbegrip. Eiser kwam op tegen een door de Kansspelautoriteit verleende loterijvergunning aan de VriendenLoterij op basis van de Wet op de kansspelen. Door eiser werd betoogd dat zijn belang daarin was gelegen dat het besluit om aan de VriendenLoterij vergunning te verlenen voor een nationale telefoonloterij hem de mogelijkheid ontnam om zijn eigen loterijformat te exploiteren. Eiser had echter ten tijde van het aantekenen van zijn bezwaar geen aanvraag ingediend voor het organiseren van een nationale telefoonnummerloterij, noch had hij een uitgewerkt (business)plan voor een dergelijke loterij. Ook was eiser niet actief in de loterijbranche. Op grond hiervan werd geoordeeld dat eiser geen voldoende concreet en actueel belang had bij de bestreden vergunning. Dat eiser stelde dat hem de kans werd ontnomen om zijn eigen loterij te exploiteren was, zonder een concreet voornemen om op dezelfde markt te opereren, onvoldoende om aan te nemen dat hij een rechtstreeks belang had bij de bestreden vergunning.

3. **Opmerkelijke pleidooien om grieven tegen een bepaalde ontwikkeling te onderbouwen**

In een dichtbevolkt land hebben mensen vaak hinder als gevolg van andermans activiteiten. Soms levert dit opvallende rechterlijke uitspraken op. Zo kwam in een zaak bij de Afdeling⁸ de gestelde onaanvaardbare hinder aan de orde vanwege een kapsalon (in verband met de hiervan afkomstige geur van parfum). Aan de exploitant van de Waalwijkse kapsalon werd een kruimelgevallen-omgevingsvergunning verleend waartegen appelland tot aan de Afdeling heeft geprocedeerd. Appelland vreesde dat de kapsalon voor hem en zijn gezin tot gezondheidsklachten zou leiden. Hij voerde hiertoe aan dat hij en zijn kinderen astmatisch zijn en extreem allergisch voor geuren en parfums. Aangezien de uitbouw waarin de kapsalon is gevestigd op de perceelsgrens is gesitueerd, zal de kapsalon naar zijn verwachting

onaanvaardbare medische gevolgen voor hen hebben. Ter onderbouwing van zijn standpunt heeft hij onder meer informatie overgelegd over astma en parfumallergie, diverse (wetenschappelijke) onderzoeken en verklaringen van een apotheker, een huisarts en vrienden over zijn medische situatie en die van zijn gezinsleden. De Afdeling ging hier niet in mee. Het college heeft zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat niet aannemelijk is geworden dat de vestiging van een kapsalon ter plaatse als gevolg van blootstelling aan van de kapsalon afkomstige stoffen tot een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat in de woning van appelland en zijn gezin zal leiden. Hierbij heeft het college mogen betrekken dat in de brochure "Bedrijven en milieuzonering" van de Vereniging Nederlandse Gemeenten voor kappersbedrijven in verband met de aspecten geur en lucht een richtafstand is opgenomen van 0 meter tot een woning. Daaraan werd dus voldaan. Er waren voor het college geen redenen om vanwege bijzondere omstandigheden van deze richtafstand af te wijken. Ook was aannemelijk dat de kapsalon kon voldoen aan de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder: Activiteitenbesluit). De planologische uitstraling van de kapsalon, met slechts één behandelstoel en beperkte openingstijden, was niet groot. Uit de door appelland overgelegde stukken volgde niet dat ingeval in een ander pand geparfumeerde producten worden gebruikt appelland en zijn gezin daarvan ter plaatse van hun woning enig gevolg ondervinden. Dit nog daargelaten of bij de beoordeling of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat rekening zou moeten worden gehouden met bijzondere gevoeligheden van omwonenden. Uit de ingediende wetenschappelijke publicaties volgde ook niet dat een kapsalon gezondheidseffecten heeft voor omwonenden. Ook waren er geen andere gezondheids-onderzoeken bekend waaruit dit zou volgen.

Ten slotte wordt in dit verband nog gewezen op een uitspraak⁹ waarbij een verleende omgevingsvergunning voor de realisering van een zonnepark in het geding was. Nadat eerst meer conventionele juridische argumenten de revue passeerden en voor appelland niet tot succes hadden geleid werd er nog een opmerkelijke beroepsgrond naar voren gebracht. Appelland betoogde dat een bollenveld in het voorjaar fraaier oogt dan een zonnepark. De rechtbank oordeelde echter dat dit nog niet meebrengt dat het bestreden besluit de terughoudende toetsing in rechte niet kan doorstaan.

4. **Aparte casussen uit het ruimtelijk bestuursrecht**

In de vorige editie kwamen reeds opmerkelijke (vermeende) planschadeorzaken aan de orde, zoals planschade als gevolg van het gebruik van leeuwen in een roofdierenopvangcentrum of gestelde planschade door het verminderen van de gelijkentis van het uitzicht met hetgeen kunstenaar Mesdag op zijn Panorama had weergegeven. Ook in dit vervolg

6 S. Deijkers, 'Dit is de langste straatnaam van Nederland', *Algemeen Dagblad* 6 december 2019.

7 Rb. Noord-Holland 17 mei 2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:3990.

8 ABRvS 1 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:918.

9 Rb. Noord-Nederland 12 juli 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:5909.

is er weer ruimte voor een eigenaardige planschadecasus. Een naast een golfbaan gevestigde aardappelteler diende een planschadeverzoek in vanwege schade aan zijn gewassen als gevolg van neervallende golfballetjes vanaf het middels een bestemmingsplanwijziging mogelijk gemaakte golfcomplex. De aardappelteler had in één seizoen, waarin hij sinds de ingebruikname van het golfterrein aardappelen had geteeld, ongeveer 30 golfballen tussen de aardappelen gevonden. Blijkbaar werden er dus niet veel hole-in-ones geslagen op dat betreffende golfterrein ... Het college had het planschadeverzoek eerst afgewezen omdat er geen planologisch nadeel zou zijn. Schade door overlast van golfballetjes op de akkers van de aardappelteler was volgens het college niet het gevolg van de bestemmingsplanwijziging, maar van een onrechtmatige daad van de gebruikers van het nieuwe golfterrein, die golfballetjes op andermans terrein slaan. De Afdeling¹⁰ was het hier niet mee eens. De omstandigheid dat vanaf het golfterrein golfballetjes terechtkomen op nabijgelegen akkerbouwpercelen is een redelijkerwijs te verwachten gevolg van de aanleg en het gebruik van het golfterrein. Nu dit mogelijk werd door het nieuwe bestemmingsplan moest eventuele schade die appellanten in verband met de overlast van golfballetjes in hun oogst onder vinden aan dit plan worden toegerekend.

Daarbij was ook relevant dat realisering van de volgens het bestemmingsplan toegestane terreinafscheidingen van maximaal 2 meter hoog onvoldoende zekerheid bood dat golfballetjes niet op nabijgelegen percelen terecht konden komen. De schade kon dus in beginsel voor vergoeding in aanmerking komen (mits het op geld was te waarderen). De schade van de aardappelteler moest vervolgens worden getaxeerd, hetgeen heeft geleid tot een vervolgzak.¹¹ Daar had de aardappelteler minder succes. Dat de aardappelteler inkomensschade heeft geleden als gevolg van vervuiling van zijn oogst door golfballetjes die terechtkwamen op percelen waarop hij aardappelen heeft geteeld kon hij niet aannemelijk maken. Dat hij hierdoor op deze percelen geen aardappelen meer kon telen heeft hij ook niet aannemelijk gemaakt. Ter zitting heeft hij bevestigd dat hij op deze percelen in 2008 en in 2012 aardappelen heeft geteeld en de oogst heeft verkocht. Het lag op de weg van de aardappelteler om zijn stelling dat hij extra personeel heeft moeten aannemen om golfballetjes handmatig uit de oogst te verwijderen te onderbouwen met bijvoorbeeld gegevens uit zijn boekhouding of facturen. Dat heeft hij echter nagelaten. Het verzoek om planschadevergoeding was volgens de Afdeling daarom (alsnog) terecht afgewezen. Bovenstaande zaak was niet de enige keer dat een rechter¹² zich met afzwaaiende golfballetjes moest bezighouden. In een andere uitspraak ging het onder andere over de vraag of een hekwerk met een hoogte van 3,5 meter voldoende was om gebruikers van een nabij gelegen fietspad in Goes te beschermen tegen afzwaaiende

golfballetjes. Dit was inderdaad het geval. Deze stelling was mede gebaseerd op de richtlijnen van het European Institute of Golf Course Architects.

Nu wij het net hebben gehad over de vraag of de planschade vanwege de afzwaaiende golfballetjes op geld was te waarderen, is het toepasselijk om een Afdelingsuitspraak¹³ te behandelen over de vraag of een geldautomaat als 'vestiging' is te kwalificeren. Deze rechtsvraag kwam op in het geding over de weigering van een omgevingsvergunningaanvraag voor het veranderen van kozijnen en het plaatsen van een geldautomaat in de gevel van een gebouw aan de Spuistraat in Amsterdam. De geldautomaat moest volgens het college worden aangemerkt als toeristische dienstverlening en was daarom in strijd met de bestemmingsplanregels. De planregels bepaalden dat het verboden is gronden en bouwwerken te gebruiken voor onder andere toeristische dienstverlening. In de planregels werd onder 'toeristische dienstverlening' verstaan vestigingen voor consumentverzorgende dienstverlening die zich blijkens hun reclame-uiting, presentatie, aanbod, assortiment en/of bedrijfsvoering richten op dagjesmensen en/of toeristen. De Afdeling zag zich eerst voor de vraag gesteld of de geldautomaat kon worden aangemerkt als een 'vestiging' als bedoeld in de planregels. Het bestemmingsplan bevatte geen definitie van dit begrip. Voor de uitleg van dit begrip moest daarom aansluiting worden gezocht bij de betekenis die daaraan in het normale spraakgebruik wordt gegeven. Volgens het "Van Dale Groot woordenboek van de Nederlandse taal" (verder: 'Van Dale') wordt onder het begrip onder meer verstaan een onderneming, kantoor of filiaal. Gelet hierop moet onder een 'vestiging' worden verstaan een ruimte die fysiek te betreden is. Bij een geldautomaat is dit niet het geval, zodat geen sprake kan zijn van een 'vestiging'. Voor zover er nog op is gewezen dat achter de geldautomaat een kleine serviceruimte aanwezig is die onder meer wordt gebruikt om de geldautomaat met bankbiljetten te vullen, werd geoordeeld dat – daargelaten of die ruimte daadwerkelijk fysiek te betreden is – de dienstverlening zelf slechts in de gevel plaatsvindt en niet in een ruimte die fysiek te betreden is. Met deze geldautomaat was dus geen sprake van toeristische dienstverlening als bedoeld in de planregels en het bouwplan was dus niet in strijd met de planregels. De vergunningaanvraag was dus ten onrechte geweigerd.

5. Paretjes uit de handhavingsjurisprudentie

Veel opmerkelijke casussen komen aan het licht middels handhavingszaken. In deze tweede editie van de bloemlezing komen ook weer een aantal interessante handhavingsuitspraken aan bod.

In een uitspraak van de rechtbank Amsterdam¹⁴ ging het om een handhavingszaak inzake een dwangsbesluit vanwege een menubord. Of was het toch een wel toegestane

10 ABRvS 19 december 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BC0555, M & R 2008/89, m.nt. A.G.A. Nijmeijer, TBR 2008/57, m.nt. J.A.M.A. Sluysmans.

11 ABRvS 29 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA1348.

12 Rb. Zeeland West-Brabant 26 mei 2016, ECLI:NL:RBZWB:2016:3206 en het hierop gevolgd hoger beroep: ABRvS 5 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1783.

13 ABRvS 10 augustus 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2307.

14 Rb. Amsterdam 28 januari 2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:486.

menukaart? Volgens de geldende exploitatievergunning mochten op het terras uitsluitend stoelen, tafels, banken, parasols en zijschotten staan, en dus géén menubord. De vraag waarover de rechtbank Amsterdam een knoop moest doorhakken was of het plaatsen van een menubord in/op een tafel door middel van de door eiseres gekozen constructie volgens het Terrassenbeleid wél was toegestaan. Het menubord was geplaatst met het doel gasten te werven. Het enige verschil met het eerdere, losse menubord, was de tafel die om het menubord heen was geplaatst. De rechtbank zag dit als een truc van eiseres om de last onder dwangsom te omzeilen. Het menubord was slechts op één tafel gemontereerd, de tafel stond op een plek waar passerende toeristen het goed konden zien en door de omvang van het menubord konden gasten niet op een normale manier aan de tafel gaan zitten. Van een ‘menukaart’ in de gebruikelijke zin van het woord – die behoort tot het gangbare inventaris op een terras en dus is toegestaan – was dan ook geen sprake. Op basis van de foto’s in het dossier bleek dat de omvang van het bord de gebruikelijke afmetingen van een menukaart in ruime mate overschreed en ook niet eenvoudig van hand tot hand kon worden overgedragen en ingekeken. De rechtbank concludeerde dan ook dat het geplaatste menubord niet kon worden aangemerkt als een reguliere ‘menukaart’ en dat de gekozen constructie daarmee volgens het Terrassenbeleid niet was toegestaan.

Op de menukaart van horecagelegenheden staan vaak ook kaasplankjes vermeld. Niet iedereen is zich er daarbij altijd van bewust dat kazen een groot brandgevaar met zich kunnen meebrengen (dit roept herinneringen op aan de klassieke smeerkaasreclame uit de jaren '80 met de leus ‘ze smelten de kazen!’). Het brandgevaar van kazen kwam aan bod in een Afdelingsuitspraak uit 2021.¹⁵ Het ging hier om een opgelegde last onder dwangsom wegens overtreding van art. 7.10 onder b Bouwbesluit 2012.¹⁶ Appellant exploiteert een kaasveredelingsbedrijf. Het bedrijfsgebouw was in 2000 gebouwd en daarna door middel van een scheidingswand gesplitst in twee delen. In het besluit heeft het college toegelicht dat bij een controle door de brandweer was gebleken dat het gebouw zonder de benodigde omgevingsvergunning en bouwkundige voorzieningen was gesplitst in twee delen, waarbij de brandmeldinstallatie buiten werking was gesteld. Volgens het college voldeed het gebouw niet aan het Bouwbesluit, gezien het criterium van de branddoorslag en brandoverslag. Appellant betoogde dat er ten onrechte van uit is gegaan dat art. 7.10 onder b Bouwbesluit van toepassing kon zijn als er geen gevaar voor personen was. Volgens haar kon er alleen sprake zijn van een gevaarlijke situatie als bedoeld in dit artikellid als er gevaar voor

personen was. Omdat bij een brand in haar bedrijfsgebouw alle in de omgeving aanwezige personen genoeg tijd hadden om een veilig heenkomen te vinden, kon zich volgens haar geen gevaarlijke situatie voordoen als bedoeld in art. 7.10 onder b Bouwbesluit. Het college betoogde dat het voldoende had onderbouwd dat sprake was van een gevaarlijke situatie. Dit was met name het geval vanwege de lange duur dat de kazen kunnen branden. Volgens de Afdeling was niet in geschil dat in het gebouw een hoge vuurlast aanwezig was, dat brandende kaas lastig te blussen is – vanwege de hoge concentratie vet in de korst van de kaas – en veel rook veroorzaakt, dat de scheidingswand en de gevels niet of slechts beperkt brandwerend waren en dat de naastgelegen gebouwen op dusdanig korte afstand waren gelegen dat een eventuele brand daarheen kon overslaan. Daardoor kon een eventuele brand bij appellant zich uitbreiden tot de naastgelegen gebouwen en kon veel rookontwikkeling ontstaan. De vraag was of deze omstandigheden maakten dat bij brand een gevaarlijke situatie werd veroorzaakt, waardoor art. 7.10 aanhef en onder b werd overtreden. De Afdeling was van oordeel dat het college desondanks nog ontoereikend had gemotiveerd dat dit het geval was.

6. Het belang van definities ...

De Franse kubistische kunstschilder Georges Braque had het goed gezien, hij schreef dat ‘een definitie de eerste stap is naar het conformisme’. Als wij de uitspraak van Braque letterlijk extrapoleren naar de bestuursrechtspraak, dan zien wij dat veel casussen handelen over de vraag of een bepaalde activiteit, gezien de definiëring daarvan, kan worden aangemerkt als handelen conform de omgevingsvergunning, de APV of het bestemmingsplan.

We beginnen met de vraag wat nou eigenlijk een ‘snackbar’ in juridische zin precies is. Dit stond centraal in een uitspraak¹⁷ die voor een lekkere trek zorgt. Aan verzoeker was door de burgemeester van Waalwijk een last onder dwangsom opgelegd vanwege het zonder exploitatievergunning in de zin van de APV exploiteren van een horecabedrijf (een afhaal- en bezorgbedrijf). In het geding was of het bedrijf van verzoeker kon worden getypeerd als ‘horecabedrijf’ zoals bedoeld in de APV. Van een ‘horecabedrijf’ is volgens de APV sprake wanneer dranken worden geschonken of spijzen worden verstrekt voor gebruik ter plaatse. Volgens de voorzieningenrechter heeft de burgemeester niet met objectieve en verifieerbare gegevens onderbouwd dat maaltijden en dranken werden verkocht om die ter plaatse te nuttigen. Uit de controles bleek ook niet dat dit was geconstateerd. Uit de definitie van het begrip ‘horecabedrijf’ kon voorts worden afgeleid dat in ieder geval een snackbar en een cafetaria onder een horecabedrijf worden verstaan. Die begrippen waren in de APV niet gedefinieerd en voor de uitleg hiervan kon worden aangesloten bij de definities van die begrippen in de Van Dale. Daarin wordt voor de uitleg van het begrip ‘snackbar’ verwezen naar het

¹⁵ ABRvS 7 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1451.

¹⁶ Artikel 7.10 Bouwbesluit 2012 bepaalt: “onverminderd het bij of krachtens dit besluit bepaalde is het verboden in, op, aan of nabij een bouwwerk voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten, werktuigen, middelen of voorzieningen te gebruiken of niet te gebruiken of anderszins belemmeringen op te werpen of hinder te veroorzaken waardoor: a. brandgevaar wordt veroorzaakt, of b. bij brand een gevaarlijke situatie wordt veroorzaakt”.

¹⁷ Rb. Zeeland West-Brabant (vzr.) 5 september 2022, ECLI:NL:RBZWB:2022:5130.

begrip 'cafeteria' en dat laatstgenoemde begrip wordt gedefinieerd als "restaurant met snelbuffet, met name zo'n restaurant waar je friet en snacks kunt verkrijgen (en eten) = snackbar, snelrestaurant". De voorzieningenrechter leidde uit die definitie af dat voor de kwalificatie als snackbar en cafeteria ook sprake moet zijn van gelegenheid om ter plaatse te eten. Gelet daarop kon het afhaal- en bezorgbedrijf van verzoeker niet worden aangemerkt als een cafeteria of snackbar. Daardoor was geen sprake van een vergunningplichtig horecabedrijf als bedoeld in de APV en was er ook geen reden om te handhaven.

Een andere casus¹⁸ handelde over het begrip (kleinschalige) horeca, die ook nog eens ondersteunend moest zijn aan de vergunde activiteiten.¹⁹ Getoetst werd of er sprake was van een overtreding van de vergunningvoorschriften. Wat onder 'kleinschalige horeca' moest worden verstaan hing met name af van de aard en de duur van de horeca-activiteit. Uit de omgevingsvergunning bleek dat het moest gaan om ondergeschikte horeca: horeca met een kleinschalig karakter, zoals bijvoorbeeld, 'een hapje en een drankje' in combinatie met (korte tijd vóór, bij en/of korte tijd na) en ondergeschikt aan een vergunde activiteit. Volgens het controlerapport was op uitnodiging van een toneelvereniging een klompengroep aanwezig. Na vertrek van de klompengroep bleven ongeveer 35 mensen eten waarvoor een buffet/catering klaar stond. Appellant wees op een verklaring van een bestuurslid van de toneelvereniging, die inhield dat een presentatie werd gehouden met een "koeienquiz", een "hooivork-stokkenschap" en ook een klompengroepworkshop. In ieder geval de laatste twee activiteiten konden niet worden geschaard onder de vergunde activiteiten (zie voetnoot 19 voor de vergunde activiteiten). Evenmin kon het uitserveren van een buffet/catering voor ongeveer 35 personen worden aangemerkt als "kleinschalige horeca", als bedoeld in de vergunning. Verder is gebleken dat broodjes warm vlees werden geserveerd, die gelet op het tijdstip als een vervangende maaltijd konden worden beschouwd. Gelet hierop kon niet worden gesproken van 'kleinschalige horeca' en was er dus sprake van een overtreding van de vergunning.

Over de definitie van het begrip 'bezwaarschrift' uit artikel 6:4²⁰ en 7:1 Awb²¹ handelde een recente uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB).²²

18 ABRvS 24 februari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:376.

19 In de ruimtelijke onderbouw, die volgens het besluit daarvan deel uitmaakte, werden de te verrichten activiteiten opgesomd. Dat waren: het verzorgen van workshops bloemschikken/bloemsierkunst, het exposeren van bloemcreaties, kunst etc., verzorgen van arrangementen bloemschikken in combinatie met high-tea, het realiseren van een theetuin/terras, verzorgen van kinderfeestjes bijvoorbeeld in combinatie met bloemschikken, het ontvangen van fietsen en wandelaars, presentatie met excursies naar naastgelegen "eigen-gesloten" agrarisch bedrijf.

20 Art. 6:4 lid 1 Awb bepaalt dat het maken van bezwaar geschiedt door het indienen van een bezwaarschrift bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen.

21 Art. 7:1 lid 1 Awb bepaalt dat degene aan wie het recht is toegekend beroep bij een bestuursrechter in te stellen, alvorens beroep in te stellen bezwaar dient te maken (behoudens een aantal in dit artikel opgenomen uitzonderingen).

22 CBB 21 maart 2023, ECLI:NL:CBB:2023:141, NJB 2023/915.

Appellant, die per post een last onder dwangsom had ontvangen, had de envelop teruggestuurd met op de envelop geschreven 'Laat mij met rust!' Het CBB oordeelde dat de minister deze aantekening op de envelop terecht niet had aangemerkt als een bezwaarschrift tegen de last onder dwangsom. Of een schrijven kan worden gekwalificeerd als een bezwaarschrift in de zin van de Awb is onder meer afhankelijk van de bewoordingen en de strekking daarvan. De aantekening 'Laat mij met rust!' op de envelop was erg kort en ging niet inhoudelijk in op het besluit in de envelop. Uit deze woorden kon niet worden afgeleid dat appellant het niet eens was met de last onder dwangsom en daartegen bezwaar wilde maken. De woorden zouden bijvoorbeeld ook kunnen betekenen dat appellant juist geen enkel contact met de minister wenste. Van een binnen de bezwaartermijn ingediend bezwaarschrift tegen de last onder dwangsom was dus geen sprake. De tekst op de envelop kon ook niet als een pro-forma-bezwaar²³ worden aangemerkt (en dus is het later door de gemachtigde van appellant toch nog ingediende, en alsnog van gronden voorzien, bezwaarschrift ook niet-ontvankelijk verklaard).

De definitie van het begrip 'bouwwerk' uit de Modelbouwverordening levert ook vaak juweeltjes van jurisprudentie op. In de vorige editie kwam aan de orde of een vogelverschrikker is te kenschetsen als een 'bouwwerk'. Ditmaal²⁴ werd deze definitie losgelaten op een mediterrane bezigheid: een jeu-de-boules-baan. Beoordeeld moest worden of een dergelijke baan een 'bouwwerk' was en of voor het bouwen daarvan een bouwvergunning (tegenwoordig onder de Wabo: omgevingsvergunning) noodzakelijk was. Het begrip 'bouwwerk' was in de Woningwet (evenals momenteel onder de Wabo) niet omschreven.²⁵ Gelet hierop wordt in de (Afdelings)jurisprudentie bij herhaling aansluiting gezocht bij de in de Modelbouwverordening gegeven definitie van het begrip 'bouwwerk'. Deze luidt: "elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren". De jeu-de-boules-baan voldeed niet aan deze begripsomschrijving, aangezien deze niet was te kwalificeren als een constructie. Geen bouwwerk dus, zodat geen bouwvergunning nodig

23 In een pro-formabezwaarschrift wordt enkel aangegeven dat tegen een besluit bezwaar wordt gemaakt, maar worden nog geen inhoudelijke gronden aangevoerd. Op grond van art. 6:6 Awb moet de bezwaarmaker de gelegenheid te krijgen om het verzuim dat geen bezwaargronden zijn ingediend te herstellen binnen een daartoe gestelde termijn.

24 Rb. Zwolle-Lelystad 26 mei 2009, ECLI:NL:RBZLY:2009:BI4903. Zie ook: ABRvS 24 februari 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL5364, waarin de uitspraak van de rechtbank werd bevestigd.

25 In de op 1 januari 2024 in werking te treden Omgevingswet is het begrip 'bouwwerk' overigens, anders dan onder zijn voorgangers als de Wabo en de Woningwet, wél gedefinieerd in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet als: "constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties, anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart". Zie voor meer informatie hierover mijn noot in Gst. 2019/84.

was. Hetzelfde gold voor het terras dat als onderdeel van de baan kon worden beschouwd en bedoeld was voor wachtende jeu-de-boules-spelers. De jeu-de-boules-baan paste bovendien ook binnen het bestemmingsplan, dat 'speelvoorzieningen' toeliet. Nu in het bestemmingsplan geen omschrijving van dit begrip was opgenomen, moest worden aangesloten bij hetgeen daaronder in het dagelijks spraakgebruik wordt verstaan. Daarbij moest worden gedacht aan een voetbal- en basketbalveldje, een speeltuin en ook een jeu-de-boules-baan. Jeu de boules is immers een Frans balspel. Van strijdig gebruik was dus geen sprake.

Een ander poëtisch voorbeeld van de invulling van het begrip 'bouwwerk' speelde in een casus²⁶ die handelde over de vraag of een draaimolen en een suikerspinwagen als zodanig waren aan te merken (in de vorige aflevering werd een uitspraak over een spookhuis behandeld). Van deze objecten kon niet worden gezegd dat zij afzonderlijk of met elkaar een constructie vormden die met of in de grond was verbonden of als zodanig daarin of daarop steun kon vinden. Bovendien zou te zeer van het spraakgebruik worden afgeweken als kleine kermisattributen als een draaimolen of een suikerspinwagen worden aangemerkt als 'bouwwerk'. Dat werd niet anders als deze objecten langere tijd aanwezig waren en kennelijk werden gebruikt als afscheiding ten opzichte van de parkeerplaats.

7. Uitspraken over bijzondere geluidsbronnen

Over het aspect geluid was bij deze uitgave dermate interessante casuïstiek voorhanden, dat ik hiervoor een afzonderlijke paragraaf in het leven heb geroepen. Een mooi citaat in dit verband is deze van de Franse schrijver Victor Hugo:²⁷ "elk geluid waar je lang genoeg naar luistert, wordt een stem". In dit geval dus de *Gemeentestem* ... Na deze paragraaf te zijn begonnen met een quote van de auteur van de *Klokkenluider van de Notre Dame*, is het toepasselijk om een uitspraak te behandelen over de luidklokken van de Grote Kerk te Den Haag. Hierbij moest de Afdeling zelfs beoordelen of bepaalde tonen als 'muziek' zijn te kwalificeren. Het ging hier om de afwijzing van een handhavingsverzoek inzake het carillon van de Grote Kerk.²⁸ Appellant woonde in de directe nabijheid van de kerk. Het carillon wordt op maandag, woensdag en vrijdag tussen 12:00 en 13:00 uur bespeeld door een beiaardier. Daarnaast is een speeltrommel aanwezig, door middel waarvan het carillon tussen 08:15 en 21:00 uur elk kwartier automatisch melodieën ten gehore brengt. Appellant meende dat de geluidsnormen die gelden op grond van de Wet milieubeheer (Wm) en het Activiteitenbesluit werden overschreden. Volgens appellant ontbrak het kunstzinnige element wanneer het carillon automatisch klanken produceert zonder door een mens bespeeld te worden. Een kunstzinnig element impliceert volgens hem

een menselijke vaardigheid. Het college overwoog dat geen sprake was van een overtreding, omdat het carillongeluid 'onversterkte muziek' is als bedoeld in artikel 2.18 lid 1 onder f Activiteitenbesluit.²⁹ Op grond van deze bepaling dient onversterkte muziek bij het bepalen van de geluidsniveaus van een inrichting buiten beschouwing te blijven. Eerder heeft de Afdeling³⁰ reeds geoordeeld dat carillonmuziek 'onversterkte muziek' is als bedoeld in die bepaling. De Afdeling zag geen reden om over het automatisch ten gehore brengen van het carillon anders te oordelen. De geschiedenis van de totstandkoming van art. 2.18 lid 1 onder f Activiteitenbesluit³¹ beschrijft inderdaad voorbeelden waarbij ter plaatse door mensen gemaakte muziek ten gehore wordt gebracht, zoals een militair muziekkorps. Hieruit blijkt echter niet dat dit een vereiste is om ten gehore gebrachte melodieën als 'muziek' te kunnen aanmerken. De Afdeling vond dat uitgegaan mocht worden van de definitie in de Van Dale van muziek "als zijnde het kunstzinnig ordenen van klanken". Er bestond geen aanleiding om het automatische carillonspel niet als 'muziek' te beschouwen. De stadsbeiaardier componeert driemaal per jaar nieuwe melodieën voor het automatische carillonspel. De melodieën die ten gehore werden gebracht zijn ook gecomponeerd door de stadsbeiaardier. Dat geen sprake zou zijn van het kunstzinnig ordenen van klanken omdat er geen menselijke vaardigheid bij is betrokken was dan ook onjuist. De kunstzinnige ordening van de klanken door een mens vindt plaats op het moment dat de melodieën worden gecomponeerd. De Afdeling stelde vast dat de Omgevingsdienst Haaglanden in zijn rapport concludeerde dat er geen aanwijzingen waren dat het geluid op enige wijze werd versterkt. Appellant had geen rapport overgelegd dat aan deze conclusies deed twijfelen. Dat door de vormgeving van de klokkentoren de muziek werd versterkt heeft appellant niet aannemelijk gemaakt. De mechanische aandrijving van de hamers en klepels versterkt het geluid niet. In dit opzicht verschilt het geluid van het carillon niet van het geluid van andere muziekinstrumenten die onder de werking van art. 2.18 lid 1 onder f Activiteitenbesluit vallen wanneer zij in de buitenlucht worden bespeeld. De Afdeling concludeerde uiteindelijk dat het carillongeluid buiten beschouwing diende te blijven bij het vaststellen van het geluidsniveau. Voor appellant zat er dus letterlijk en juridisch gezien wél, maar figuurlijk helaas géén 'muziek' in zijn zaak ...

Vervolgens een uitspraak³² die interessant is voor de fitnessbeoefenaars onder de lezers van de *Gemeentestem*, namelijk over het geluid dat afkomstig zou zijn van vallende gewichten in een sportschool. De burens van de sportschool

26 Rb. Haarlem 9 juni 2008, ECLI:NL:RBHAA:2008:BE9045.

27 Bekend van onder andere de roman *De klokkenluider van de Notre Dame* (gepubliceerd in 1831).

28 ABRvS 6 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1890, *Geluid* 2022/27, m.nt. L.J. Wildeboer.

29 Art. 2.18 lid 1 onder f Activiteitenbesluit legt vast dat bij het bepalen van de geluidsniveaus buiten beschouwing blijft: "(...)f. het ten gehore brengen van onversterkte muziek tenzij en voor zover daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld; (...)". De afweging om onversterkte muziek al dan niet te reguleren en zo ja, de wijze waarop, is bij de gemeenteraad neergelegd. Het is dus aan de gemeenteraad om de belangen die zijn gelegen bij het reguleren van onversterkte muziek af te wegen.

30 ABRvS 23 maart 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BP8760.

31 Stb. 2007, 415, p. 206.

32 Rb. Zeeland West-Brabant 25 augustus 2020, ECLI:NL:RBZWB:2020:7007.

hadden daar last van en dienden een handhavingsverzoek in. De overlast zou bestaan uit doffe dreunen die door heel het huis hoorbaar en soms voelbaar zou zijn. Geluid als gevolg van een sportschool valt onder het toepassingsbereik van het Activiteitenbesluit.³³ Appellant vond dat het college van B & W van Goirle haar handhavingsverzoek niet had mogen afwijzen. Zij betoogde dat het college verdergaand onderzoek had moeten doen. De rechtbank was van oordeel dat het college voldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan. Naar aanleiding van de klachten van appellant over geluidsoverlast is op drie verschillende momenten een controle uitgevoerd om te beoordelen of mogelijk sprake was van een overtreding van het Activiteitenbesluit. Bij die controles is in de woning van appellant niet of nauwelijks geluid geconstateerd, evenmin bij het laten vallen van gewichten in de sportschool. Verder was van belang dat appellant zelf had aangegeven dat de geluidsoverlast niet gebonden was aan een vast tijdstip. Ook woog mee dat appellant geen logboek had bijgehouden van de ervaren overlast, zoals was gevraagd door het college. Hierdoor was voor het college onduidelijk gebleven wanneer de overlast werd ervaren en was er geen reden om te veronderstellen dat een vierde (gerichte) controle tot een andere uitkomst zou leiden. Het handhavingsverzoek van appellant was dus terecht afgewezen.

Deze paragraaf wordt afgesloten met een zaak die eigenlijk niet echt over de problematiek van geluidshinder ging, maar waar geluid toch op een erg aparte manier om de hoek kwam kijken.³⁴ Het ging hier om besluiten van de burgemeester van Rotterdam waarin met onmiddellijke ingang de door appellante geëxploiteerde horeca-inrichting voor een periode van één jaar werd gesloten. Ook werd de voor de inrichting verleende exploitatievergunning en ontheffing sluitingstijd (hierna: nachtontheffing) ingetrokken. Dit op grond van de APV. Appellante betoogde dat de burgemeester onterecht tot de conclusie was gekomen dat de sluiting van de inrichting en de intrekking van de vergunningen gerechtvaardigd was vanwege een schietincident in haar etablissement. Wat is dan de link met het aspect geluid? Volgens appellant was het waargenomen schietincident ten onrechte als zodanig geïnterpreteerd, aangezien dit het geluid zou zijn van een omvallende palmboom in zijn zaak. De Afdeling was hier niet door overtuigd en oordeelde dat aannemelijk was dat zich in de desbetreffende nacht een schietincident heeft voorgedaan. Aan de verklaring van de beheerder van de inrichting tegenover de dienstdoende agenten, dat hij wegdook toen in de inrichting werd geschoten, mocht meer gewicht worden toegekend dan aan diens later afgelegde verklaring dat de knal niet van het pistoolschot afkomstig was, maar van een omvallende palmboom. Een omvallende palmboom veroorzaakt volgens de Afdeling een geheel ander geluid dan een pistoolschot.

33 De geluidsnormen die zijn opgenomen in art. 2.17a en 2.17 Activiteitenbesluit.

34 ABRvS 30 mei 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA6008.

8. Het dierenrijk en de rechtspraak

Dieren figureren vaak ook in de bestuursrechtspraak, hetgeen zorgt voor gemakkelijke jurisprudentie. Geen 'koninkrijk der dieren',³⁵ maar wel een paragraaf over 'rechtspraak der dieren'...

In de eerste zaak³⁶ uit deze paragraaf moest naar aanleiding van een sanctiebesluit een oordeel worden gegeven over de vraag of postduiven kunnen verhuizen naar een nieuw adres, zodat zij na een wedstrijd niet toch weer zouden terugvliegen naar de oude locatie. Wat was het geval? Er was een last onder dwangsom opgelegd vanwege het houden van 120 tot 250 (post)duiven op een bepaald perceel. De activiteit het 'houden van duiven' vormde een zelfstandige gebruiksfunctie die niet was toegestaan volgens het bestemmingsplan. Interessant aan deze casus was het verweer van appellant dat het dwangsombesluit onredelijk was omdat de postduiven niet konden worden verhuisd naar een andere locatie. De voorzieningenrechter stelde vast dat verzoekers op geen enkele wijze hun stelling hebben onderbouwd dat het verhuizen van hun duiven naar een plek elders de gevolgen zal hebben die zij stellen dat het zal hebben. De voorzieningenrechter was uit raadpleging van openbare bronnen op internet, waaronder de site www.duivenhouden.com (zoekvraag: "kun je duiven verhuizen?"), maar ook andere bronnen, gebleken dat het niet onmogelijk was om postduiven te verhuizen naar een andere locatie (dit wordt "overwinnen" genoemd). De postduiven konden daarna toch geschikt blijven voor de wedstrijdsport. Het dwangsombesluit bleef dus in stand.

Het houden van een grote hoeveelheid dieren in een woonsetting kwam vaker ter tafel bij verschillende rechterlijke instanties. Zo werd geoordeeld dat het houden van 54 katten niet meer passend was binnen een woonbestemming³⁷ en hetzelfde oordeel werd uitgesproken³⁸ over het houden van meer dan 250 duiven. Illustratief in dit kader is ook een uitspraak³⁹ over of het in een berging houden van (discus) vissen in aquaria strijdig was met het bestemmingsplan omdat een 'berging' alleen bedoeld zou zijn om niet levende materie op te slaan. Aan eisers was een last onder dwangsom opgelegd. Zij betoogden dat het hobbymatig houden van vissen in de garagebox niet strijdig was met de geldende woonbestemming. Een garagebox werd in het bestemmingsplan omschreven als garage/berging. De term 'berging' was in het bestemmingsplan niet nader gedefinieerd, maar volgens het normale spraakgebruik is dit een ruimte om 'iets' op te bergen. Hieruit bleek volgens eisers dat ook vissen in een berging kunnen worden gehouden. De rechtbank volgde dit betoog echter niet. Blijkens de definitiebepaling van het bestemmingsplan is een garage uitsluitend geschikt en bedoeld voor de stalling van een (motor)

35 Naar het boek *Het koninkrijk der dieren* van A.J.C. Snijders (1917).

36 Rb. Overijssel (vzr.) 29 juli 2021, ECLI:NL:RBOVE:2021:3039.

37 Rb. Leeuwarden (vzr.) 3 juli 2008, ECLI:NL:RBLLE:2008:BD6368.

38 ABRvS 15 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1214.

39 Rb. Zeeland West-Brabant 12 november 2020, ECLI:NL:RBZWB:2020:5644.

voertuig. Het begrip 'berging' was in het bestemmingsplan niet gedefinieerd. Daarom werd (wederom) aansluiting gezocht bij de omschrijving uit de Van Dale, dat een 'berging' definieert als een plaats om 'iets' op te bergen. 'Opbergen' wordt door Van Dale omschreven als het *wegbergen na het gebruik*. Hieronder kan niet het hobbymatig houden en verzorgen van levende dieren worden verstaan. Nu eisers de garagebox gebruikten in strijd met het bestemmingsplan was de last onder dwangsom terecht opgelegd.

Deze paragraaf over 'dierenjurisprudentie' wordt afgesloten met een verwijzing naar een uitspraak⁴⁰ die een surrealistisch beeld opwekt dat je eerder 'Down Under' zou verwachten dan in het Noord-Brabantse Best, namelijk het houden van kangoeroes onder de zonnepanelen van een zonnepark. Mede hierdoor zou het project volgens het college maatschappelijke meerwaarde hebben.

9. Diversen: reclamesleepvliegtuigjes en de Tour de France plus een als trouwambtenaar schnabbelende acteur

Ten slotte nog een vergaarbak voor twee bijzondere uitspraken die niet echt onder de eerdere categorieën zijn te rubriceren.

Zo keren wij eerst nogmaals (net als in de uitgave van vorig jaar) terug naar de Tour de France 2015 die in Utrecht van start ging. De jurisprudentie die vorig jaar aan bod kwam is niet de enige uitspraak over 'La Grande Boucle' (de 'Grote Ronde'). De rechtbank Rotterdam⁴¹ moest zich een oordeel vormen over een door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) opgelegde vliegbeperking, die ook gold voor reclamesleepvliegtuigjes. ILT had, gelet op art. 9 Besluit luchtverkeer 2014, tijdelijke gebieden met beperkingen ingesteld tijdens etappes van de Tour de France. In deze gebieden was geen burgerluchtvaart toegestaan, met uitzondering van vluchten in opdracht van de organisatie van de Tour de France ten behoeve van tv-opnames en vip-transport alsmede vluchten van politie en hulpdiensten. De NCTV⁴² had ILT geadviseerd om het luchtruim tijdens de Grand Départ voor de reclamesleepbranche te sluiten. Eisers vonden dat het besluit niet noodzakelijk was uit een oogpunt van veiligheid. Er was geen onderbouwing gegeven waaruit die dreiging zou bestaan en ander commercieel vliegverkeer, van de Tour de France zelf, was wel toegestaan. Door een uitzondering te maken voor vluchten in opdracht van de organisatie van de Tour de France was het besluit bovendien in strijd met het gelijkheidsbeginsel, aldus eisers. Het advies van de NCTV was door verweerder echter terecht als een zwaarwegend advies aangemerkt bij de besluitvorming. Eén van de taken van de NCTV is het bijeenbrengen, combineren en veredelen van informatie van inlichtingenverschaffende diensten en bestuurlijke en wetenschappelijke bronnen

ten behoeve van integrale analyses en dreigingsbeelden inzake terrorisme. Gelet op de inhoud van het advies had ILT dan ook geen ander besluit kunnen nemen dan het advies te volgen. Vervolgens probeerden eisers zelfs de koning erbij te betrekken ... Dit mocht eisers volgens de rechtbank echter niet baten. Dat de koning tijdens de Grand Départ op straat liep, en de burgemeester in een televisie-interview had gezegd dat er geen aanwijzingen waren voor aanslagen, zijn omstandigheden die dateren van na het bestreden besluit. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagde ook niet. Kennelijk zag de NCTV geen aanleiding om het luchtruim ook te sluiten voor vluchten die verband houden met de Tour de France. Voor het overige burgerluchtvaartverkeer, anders dan reclamesleepvliegtuigen, golden reeds de gestelde beperkingen.

In de vorige editie werd een uitspraak besproken over een sanctiebesluit vanwege het aansnijden van een bruidstaart. Ditmaal is het de beurt aan de trouwambtenaar ... Hiervoor maken wij een klein uitstapje naar het belastingrecht, namelijk over de vraag of een acteur c.q. bekende Nederlander recht had op een verlaagd belastingtarief bij zijn nevenwerkzaamheden als trouwambtenaar.⁴³ Appellant is bekend als acteur. Hij treedt ook op als spreker. Via zijn website biedt hij zichzelf daarnaast aan als trouwambtenaar. Appellant betoogde dat hij de werkzaamheden als trouwambtenaar als uitvoerend kunstenaar heeft verricht. Als gevolg hiervan was volgens hem het verlaagde tarief van 6 procent van toepassing. Hij werd voor zijn activiteiten als trouwambtenaar gevraagd vanwege zijn bekendheid als acteur en door zijn talent voor schrijven en acteren. Het ging niet alleen om het jawoord, maar volgens appellant juist ook om het optreden, het artistieke aspect. Appellant zag zijn activiteiten als een 'performance art'. De rechtbank oordeelde dat de prestatie niet als een dienst door een uitvoerend kunstenaar kon worden aangemerkt. Vastgesteld werd dat de werkzaamheden als trouwambtenaar bestonden uit het voorbereiden en houden van een voordracht, gevolgd door het sluiten van het huwelijk. Dat appellant in andere situaties als uitvoerend kunstenaar optrad was daarvoor onvoldoende. Dat de prestatie zijn oorsprong vond in de bekendheid van appellant als acteur, en dus in zoverre in het verlengde lag van zijn werkzaamheden als uitvoerend kunstenaar, was ook onvoldoende. In dit verband was van belang dat de prestatie een artistiek, kunstzinnig aspect moest bevatten. Dit artistieke aspect moest dusdanig overheersend zijn dat sprake was van een prestatie door een kunstenaar als zodanig. De rechtbank zag echter geen verschil met de activiteiten van een reguliere goed voorbereide trouwambtenaar. De ter zitting getoonde opname van appellant op een bruiloft toonde ook niet aan dat in vergelijking met de handelwijze van een reguliere trouwambtenaar het artistieke aspect dusdanig de overhand kreeg. Het verband met de werkzaamheden als acteur was dus onvoldoende. Appellant verrichtte de prestatie niet als acteur, doch als 'bekende Nederlander'. De

40 Rb. Oost-Brabant 3 augustus 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:3237.

41 Rb. Rotterdam 1 november 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:8474.

42 De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid.

43 Rb. Noord-Holland 19 december 2019, ECLI:NL:RBNHO:2019:10360.

terminologie 'bekende Nederlander'/'BN'er' is met deze uitspraak dus zelfs de rechtspraak binnengeslopen ...

10. Slotoverweging

Net als de eerste editie in 2022 is dit artikel opnieuw een soort ode aan de zeer vindingrijke en creatieve beroepsgronden die appellanten c.q. 'juridische avonturiers' soms bedenken. Een deel van deze tweede editie bestond uit het door rechters moeten beoordelen van het artistieke element van bepaalde handelingen (zoals het automatische carillon of de acterende trouwambtenaar). Ook ging het regelmatig om definities, en dan wordt door rechters vaak de 'Dikke van Dale' opengeslagen. Met deze tweedelige bloemlezing uit de rechtspraak wilde ik staven dat ook in het juridische bedrijf surrealistische (denk aan de verhuizende postduiven, de reclamesleepvliegtuigjes of de kangoeroes onder de zonnepanelen) of soms zelfs absurdistische situaties aan de orde kunnen zijn (bijvoorbeeld de teruggestuurde envelop c.q. bezwaarschrift met de tekst '*Laat mij met rust!*', het als menukaart gepresenteerde menubord of het zogenaamde geluid van de omvallende palmboom). Af en toe kon de casuïstiek zelfs het predicaat 'poëtisch' dragen (bijvoorbeeld de vraag of een suikerspinwagen een bouwwerk is of de zaak van de golfballetjes bij de aardappelteler). Hopelijk heeft deze 'sequel' ook weer gezorgd voor vermakelijke vakantielectuur en is wederom aangetoond dat (daadwerkelijke) casuïstiek uit de jurisprudentie soms vreemder kan zijn dan door romanciers bedachte fictie.